

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ SINIF ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE KARŞI TUTUMLARI

*Vural HOŞGÖRÜR**

*Çiğdem KILIÇ***

*Hakan DÜNDAR***

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği programı öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında bir değişiklik olup olmadığını analiz etmektir. Araştırmada kullanılan yöntem betimleme-survey yöntemi olup, araştırma verileri 2001 Mayıs ayında Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programı 1.2.3. ve 4. sınıf öğrencilerinden elde edilmiştir. Veriler SPSS 10.0 paket programında düz ve çapraz tablolar elde edilip yüzdelerine bakılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda Sınıf Öğretmenliği Programında okuyan öğrencilerin büyük çoğunluğunun eğitim süreci içinde mesleğe karşı olumlu tutum geliştirdikleri gözlemlenmiştir.

Anahtar Sözcükler : Öğretmenlik mesleği, sınıf öğretmenliği, mesleki tutum.

ATTITUDES of KIRIKKALE UNIVERSITY ELEMENTARY EDUCATION STUDENTS to PROFESSION of TEACHING

SUMMARY

The purpose of this research was to analyze the changes on students' attitudes towards "teaching" as a profession during undergraduate education. Data has been gathered from Kırıkkale University's Teacher Education Department's all 1.2.3. and 4.th grade students in 2001 May. SPSS 10.0 (Statistical Packet for Social Sciences) was the packet programme used for analyzing the data. At the result of the research, it has been concluded that students have developed positive attitudes towards being a teacher during undergraduate education.

GİRİŞ

* Kırıkkale Üniversitesi. Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

** Kırıkkale Üniversitesi. Eğitim Fakültesi Araştırma Görevlisi

Öğrenme ve öğretme etkinlikleri insanlık tarihi kadar eskidir. Eğitim önceleri bilenin bilmeyene bire bir öğretmesi yoluyla yapılmış, insan neslinin çoğalması ve gereksinimlerin çeşitlenmesiyle öğrenmeye ve öğretilene olan ihtiyaç da artmıştır. Bu ihtiyaçtan okul denen kurumlar oluşmuş ve bu kurumlarda alanlarında uzmanlaşmış kişilerin görev almasıyla öğretmenlik bir meslek ve uzmanlık alanı olarak algılanmaya başlanmıştır. Öğretmenler, genç kuşaklara toplumun kültürel değerlerini, bilgi ve becerilerini aktarmada önemli rol oynarlar.

Kulaksızoğlu'na göre, öğretmen yalnız bilgi ve becerileri kazandırmakla kalmaz, bireyin belirli konularda tutum kazanmasına da yardımcı olup, öğrencinin bilgiyi yansız olarak yorumlamasına ve kendini gerçekleştirme sürecinde kullanmasına rehberlik eder (Dalgan, 1998; 42).

Toplumların geleceğinde bu denli önemli rol oynayan bir meslek grubu olarak öğretmenlik dünyanın pek çok ülkesinde hak ettiği değeri görememektedir. Celep, Bülbül ve

Tunç'a göre(1999), ülkemizdeki öğretmenlerin kurumlardan elde ettikleri dışsal ödül kaynaklarının (ücret,makam, yan ödeme v.s.) doyum sağlayıcı düzeyde olduğunu söylemek güçtür. Diğer taraftan öğretmenlik mesleğinin özelliklerinden dolayı öğretmenlerin örgüt içi statü yükselmeleri diğer mesleklere kıyasla azdır. Öğretmenlik mesleğinde içsel ödül, dışsal ödülünden daha fazla önem taşımaktadır. Öte yandan, bir mesleğin toplumdaki saygınlığını belirleyen etmenlerden belki de en önemlisi ekonomik getirisidir. Ancak bu dışsal ödüllerden olan ücret, öğretmenler için asgari yaşam standardını sağlamaktan uzaktır. Öğretmenlik mesleğini tercih edenlerin cinsiyeti, mezun oldukları yüksek okul ve fakültelerin nitelikleri, görev yaptıkları okulların resmi veya özel statüde oluşu, bu okulların kentsel veya kırsal alanlarda bulunuşu, aldıkları ücretlerin diğer mesleklere göre az veya çok oluşu, sık sık öğretmen açığının değişik kaynaklardan ve değişik yöntemlerle sağlanması v.b. faktörler de öğretmenlik mesleğinin statüsünü etkilemektedir(Tezcan, 1991:286-290).

Ülkemizde öğretmen yetiştiren kurumlara her yıl artan sayıda öğrenci alınmakta, öğrenciler de bu mesleği değişik nedenlerle tercih etmektedirler. Sadece 2001 yılında Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavında Sınıf Öğretmenliği Bölümünü tercih eden 11.490 öğrenci vardır (ÖSYS 2001, ÖSYM).

ÇALIŞMANIN AMACI

Çalışmamızın amacı, Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı öğrencilerinin 1.2.3. ve 4. sınıfları düzeyinde öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında bir değişiklik olup olmadığını analiz etmektir.

Bu genel amaç ışığında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

. Öğrencilerin öğretmenlik mesleğini tercihlerinde sınıf düzeylerine göre bir fark var mıdır?

. Öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında sınıf düzeyine göre bir fark var mıdır?

. Öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı bağlılıklarında cinsiyete göre bir fark var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmada kullanılan yöntem *betimleme-survey* yöntemidir. Araştırma verileri 2001 yılı Mayıs ayında Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programı 1.2.3. ve 4. sınıf öğrencilerinden elde edilmiştir. Bu amaçla toplam 210 öğrenciye ulaşılmıştır.

Araştırma verilerinin toplanmasında Demirci'nin (1996) geliştirdiği *Öğrencilere Yönelik Tutum Ölçeği* kullanılmıştır. Ölçek üç bölüm halinde düzenlenmiş, birinci bölümde araştırmaya katılanların kişisel bilgileri, ikinci bölümde mesleki beklentileri, üçüncü bölümde ise öğretmenlik mesleği ile ilgili tutumları yer almıştır.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasında SPSS 10.0 paket programında düz ve çapraz tablolar elde edilerek gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programı 1.2.3. ve 4. sınıflarda okuyan 150'i kız, 60'ı erkek olmak üzere toplam 210 öğrenci katılmıştır. Araştırmada öğrencilerin devam ettikleri sınıflar temel değişken olarak alınmış, tutum ölçeği sorularının çoğunluğu sınıf değişkeniyle çaprazlanarak incelenmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Üniversite Giriş Sınavında Öğretmenlik Mesleğini Tercih Sıraları

Kaçıncı Sınıf Öğrencisisiniz	Üniversiteye Girişte Öğretmenliği Kaçıncı Sırada Tercih Etmişsiniz									
	1-4		5-9		10-14		15-18		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	40	63,5	15	23,8	5	7,9	3	4,8	63	100
2	52	55,3	17	18,1	15	16	10	10,6	94	100
3	5	20	5	20	10	40	5	20	25	100
4	8	28,6	7	25	9	32,1	4	14,3	28	100
Toplam	105	50	44	21	39	18,6	22	10,4	210	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi öğrenci grubunun tümünün %50'si üniversiteye giriş sınavında Sınıf Öğretmenliği Programını ilk dört sırada tercih etmişlerdir. Ayrıca,

araştırmaya katılan öğrencilerden birinci sınıflarda öğretmenlik mesleğini ilk dört sırada tercih edenlerin oranı

% 63,5 ikinci sınıflarda % 55,3 üçüncü sınıflarda % 20,0 , dördüncü sınıflarda ise % 28,6'dır. Son yıllarda öğretmenlik mesleğini ilk sıralarda seçen öğrencilerin oranında bir artış açıkça görülmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlik Mesleğinin Öğrencilerin İdeallerindeki Meslek Olup Olmadığı

Kaçınıcı Sınıf Öğrencisisiniz	Öğretmenlik İdealindeki Meslek Değildir										Toplam	
	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	9	14,3	8	12,7	8	12,7	16	25,4	22	34,9	63	100
2	10	10,6	27	28,7	15	16	25	26,6	17	18,1	94	100
3	2	8	9	24	4	16	8	32	5	20	25	100
4	3	10,7	6	21,4	5	17,9	10	35,7	4	14,3	28	100
Toplam	24	11,4	47	22,4	32	15,2	59	28,1	48	22,9	210	100

Tablo 1 de görüldüğü gibi, öğrenci grubunun yarısının öğretmenlik mesleğine karşı bu olumlu tutumuyla orantılı olarak ideallerindeki mesleğin öğretmenlik mesleği olup olmadığı konusundaki soruya öğrenci grubunun % 51'i olumlu yanıt vermiş, olumsuz yanıt verenlerin oranı %33.8'de kalmış, grubun 15.2'si de bu konuda kararsızlıklarını belirtmişlerdir (Tablo 2).

Tablo 3. Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğini Tercih Sebepleri

	Öğretmenlik Mesleğini Tercih Sebebiniz	
	f	%
Öğretmen Olmak İstediyim İçin	118	56.5
Açıkta Kalmamak İçin	75	35.9
Ailem Öğretmen Olmamı İstediyi İçin	16	7.7
Toplam	209	100

Tablo 3'de öğrencilerin öğretmenlik mesleğini tercih sebepleri sorulmuş, öğrencilerin % 56,5'i öğretmen olmak istediği için , % 35,9'u açıkta kalmamak için , % 7,7'si ise ailesi

öğretmen olmasını istediği için öğretmenlik mesleğini seçtiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin çoğunluğu kendi istekleri doğrultusunda öğretmenlik mesleğini seçtiklerini bildirmelerine rağmen küçümsenemeyecek bir oranda da öğrencilerin herhangi bir öğretim programına giremeye endişesi ile mesleği seçtikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Öğretmenlik mesleğine olan ilgileri

Kaçıncı Sınıf Öğrencisisiniz	Öğretmenlik mesleğine ilgi duymuyorum										Toplam	
	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	6	9.5	2	3.2	6	9.5	14	22.2	35	55.6	63	100
2	12	12.9	7	7.5	10	10.8	33	35.5	31	33.3	93	100
3	2	8	2	8	3	12	9	36	9	36	25	100
4	1	3.6	2	7.1	4	14.3	11	39.3	10	35.7	28	100
Toplam	21	10	13	6.2	23	11	67	32.1	85	40.7	209	100

Tablo 4' de ise öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilgi duyup duymadıkları analiz edilmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi öğrencilerin büyük çoğunluğu öğretmenlik mesleğine ilgi duymaktadır. "Öğretmenlik mesleğine ilgi duymuyorum" sorusu karşısında *tamamen katılıyorum* diyenlerin oranının 1. sınıfta %9.5 iken, 4. sınıfta bu oranın %3.6'ya düşmesi dikkat çekicidir.

Tablo 5. Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Kitap Okumaktan Zevk Alıp Almamaları

Kaçıncı Sınıf Öğrencisisiniz	Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Kitap Okumaktan Zevk Alırım										Toplam	
	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	21	33.3	21	33.3	15	23.8	3	4.8q	3	4.8	63	100
2	21	22.3	46	48.9	14	14.9	10	10.6	3	3.2	94	100
3	8	32	6	24	4	16	5	20	2	8	25	100
4	15	53.6	9	32.1	2	7.1	1	3.6	1	3.6	28	100
Toplam	65	31	82	39	35	16.7	19	9	9	4.3	210	100

Öğrencilerin öğretmenlik mesleği ile ilgili kitap okumaktan zevk alıp almadıklarını ölçen tutum cümlesi Tablo 5'de yorumlanmıştır. Öğrencilerin çoğunluğu öğretmenlik mesleği ile ilgili yayınları okumaktan zevk aldıklarını belirtmişlerdir. 1. sınıfta bu soruya *tamamen*

katılıyorum diyenlerin oranı %33.3 iken, 4. sınıfta %53.6'ya çıkmıştır. Bu sonuca bakarak, öğrencilerin öğretmenlik mesleği ile ilgili aldıkları eğitim süresince öğretmenlik mesleğine olan ilgilerinde bir artış kaydedildiği görülmektedir. Ayrıca, öğrencilerin önemli çoğunluğu öğretmenlik mesleğinde kendilerini geliştirmek amacındadırlar.

Tablo 6. Öğretmenlik Mesleğini Sevmeleri

Kaçıncı Sınıf Öğrencisisiniz	Öğretmenlik mesleğini seviyorum										Toplam	
	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	27	42.9	24	38.1	8	12.7	–	–	4	6.3	63	100
2	32	34.4	42	45.2	12	12.9	5	5.4	2	2.2	93	100
3	9	36	12	48	2	8	1	4	1	4	25	100
4	13	46.4	11	39.3	4	14.3	–	–	–	–	28	100
Toplam	81	38.8	89	42.6	26	12.4	6	2.9	7	3.3	209	100

Tablo 6'da öğrencilerin öğretmenlik mesleğini sevip sevmedikleri hakkında veriler bulunmaktadır. Birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar öğrencilerin önemli çoğunluğu öğretmenlik mesleğini sevdiklerini belirtmektedirler. Mesleği sevmeyenlerin oranını veren *hiç katılmıyorum* şeklinde ifade edilmiş seçeneği işaretleyenlerin oranı birinci sınıfta % 6.3 iken dördüncü sınıfta olumsuz tutum yansıtan iki seçeneği de hiç işaretleyen çıkmamıştır. Bunun ötesinde, *katılmıyorum* ve *hiç katılmıyorum* ifadelerini seçen öğrenci oranı çok az olmakla birlikte dördüncü sınıfa doğru anlamlı bir düşüş de göstermektedir. Öğrencilerin öğretmenlik mesleğini sevme nedenleri ise, bilgiyi insanlara aktarmanın zevkli ve önemli bir iş olduğunu düşünmeleri, öğretmenlik mesleğinin kutsal ve onurlu bir meslek olduğuna inanmaları ve öğretmenlerin toplum kalkınmasındaki rolünün önemli olduğunu düşünmeleridir.

Tablo 7. Daha Çok Gelir Getiren Bir İş Bulduklarında Öğretmenlik Mesleğini Bırakıp Bırakmayacakları

Kaçıncı Sınıf Öğrencisisiniz	Daha çok gelir getiren bir iş bulsam bile öğretmenlik mesleğini bırakmam										Toplam	
	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	10	16.1	14	22.6	15	24.2	17	27.4	6	9.7	62	100
2	12	12.8	22	23.4	26	27.7	24	25.5	10	10.6	94	100
3	3	12.5	2	8.3	7	29.2	6	25.0	6	25.0	24	100

4	4	14.3	9	32.1	7	25.0	3	10.7	5	17.9	28	100
Toplam	29	13.9	47	22.6	55	26.4	50	24.0	27	13.0	208	100

Tablo7'de ise öğrencilerin daha fazla gelir getiren bir iş bulmaları durumunda öğretmenlik mesleğini tercih etme oranları incelenmiştir. Buna göre, öğrencilerin toplamda %36.5'i "daha çok gelir getiren bir iş bulsam bile öğretmenlik mesleğini bırakmam" derken %37'si de bu fikre katılmamaktadır. Öğrencilerin %26.4'ü de bu soru karşısında kararsız kalmışlardır. Ayrıca; birinci sınıf öğrencilerinin %37.1'i "daha çok gelir getiren bir iş bulduğumda öğretmenlik mesleğini bırakırım" derken, sınıflar ilerledikçe dördüncü sınıfta bu oran sistematik olarak %28.6'ya kadar düşmüştür. Yine de bu tutum cümlesine katılanların ve kararsız olanların oranı azımsanmayacak kadardır.

Tablo 8. Farklı Cinsiyetlerdeki Öğrencilerin Daha Çok Gelir Getiren Bir İş Bulmaları Durumunda Öğretmenlik Mesleğini Bırakıp Bırakmayacakları Konusundaki Görüşleri

Cinsiyetiniz	Daha çok gelir getiren bir iş bulsam bile öğretmenlik mesleğini bırakmam										Toplam	
	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	23	15.5	43	29.1	38	25.7	31	20.9	13	8.8	148	100
Erkek	6	10.0	4	6.7	17	28.3	19	31.7	14	23.3	60	100
Toplam	29	13.9	47	22.6	55	26.4	50	24.0	27	13.0	208	100

Tablo 8'de aynı soru bir de cinsiyet açısından incelenmiştir. Daha fazla gelir getiren bir iş bulunması durumunda erkeklerin %55'i öğretmenliği bırakabileceklerini belirtirken kızlarda aynı oran %29.7'dir. Bu sonuca bakarak kızların erkeklere nazaran öğretmenlik mesleğine bağlılıklarının daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 9. Mezun Olduktan Sonra Öğretmenlik Yapmayı Düşünüp Düşünmedikleri

Mezun Olduktan Sonra Öğretmenlik Yapmayı Düşünüyor musunuz		
	f	%
Evet	194	92.4
Hayır	16	7.6

Toplam	210	100
---------------	-----	-----

Son olarak, Tablo 9'da "mezun olduktan sonra öğretmenlik yapmayı düşünüyor musunuz?" sorusunu öğrencilerin %92.4 gibi bir çoğunluğu olumlu yanıtlarken, %7.6 'sı da mezun olduktan sonra mesleklerini icra ettirmeyi düşünmediklerini belirtmişlerdir. Tablo 10'da da görüldüğü gibi bu tutumun nedenlerini önem sırasına göre yorumlarsak, verilen ücreti yeterli bulmamaları, öğretmenlik mesleğini sevmemeleri ve öğretmenlik mesleğinin toplumdaki saygınlığını yitirmiş olduğunu düşünmeleri görülmektedir.

Tablo 10. Öğretmenlik Yapmayı Düşünmemelerinin Nedenleri

Cevabınız "hayır" ise bunun nedeni		
	f	%
Öğretmenlere verilen ücreti yetersiz bulduğum için	8	3.8
Öğretmenlik mesleği toplumdaki saygınlığını yitirdiği için	2	1
Öğretmenlik mesleğini sevmediğim için	6	2.8
Toplam	16	7.6

SONUÇ

Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programında okuyan öğrencilerin öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme oranının %56.5(bkz. Tablo.3) olmasına rağmen, olumsuz tutuma sahip öğrencilerin büyük çoğunluğu da eğitim süreci içinde (dördüncü sınıfa) doğru mesleğe karşı daha olumlu tutum geliştirmişlerdir. Öğretmenlik mesleğine karşı olumsuz tutuma sahip öğrencilerin oranındaki düşüşe, uygulanan eğitim programının, özellikle 1998 yılında yeniden yapılanmayla uygulamaya konulan öğretmenlik mesleği gözlem ve uygulama derslerinin önemli bir etkisi olduğu söylenebilir. Bu gözlem ve uygulama derslerinde öğrenciler, öğretmenliği hem bizzat uygulayarak hem de tecrübeli öğretmenlerin uygulamalarını gözleyerek mesleği daha yakından tanıma fırsatı bulmaktadırlar.Yine, yapılan bu araştırmadan elde edilen bilgilere göre Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini seven, mesleğinde kendini geliştirmek isteyen öğretmen adayları olarak yetiştirildikleri söylenebilir.

Öneriler

1. Araştırmanın bulgular kısmında belirtildiği gibi öğretmen eğitimi süreci içinde öğretmenlik meslek bilgisi dersleri yoğunlaştıkça öğrencilerin öğretmenlik mesleğine olan tutumlarında olumlu yönde bir değişiklik ve mesleği benimseme de artış gözlenmiştir. Benzer bir sonuç Çapa ve Çil tarafından O.D.T.Ü Eğitim Fakültesi öğrencilerinden de elde edilmiştir (2000). Bu nedenle öğretmen yetiştiren kurumların programları gözden geçirilerek birinci sınıftan başlayarak öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarını olumlu yönden geliştirecek etkinliklere daha fazla yer verilebilir. Bu konuda yeni arayışlar içinde olunması aksayan ve eksik yönlerin düzeltilmesi öğretmen eğitimini olumlu yönde etkileyecektir.
2. Bu araştırma, Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı örnek alınarak yapılmış bir çalışmadır. Üniversitelerin gelişmişlik düzeyleri kriter alınarak çeşitli üniversitelerin eğitim fakültelerinin Sınıf Öğretmenliği Programları öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının araştırılıp, araştırma sonuçları karşılaştırılarak bu konuda bir genellemeye gidilebilir.
3. Bilindiği üzere, öğretmenlik mesleğinin ekonomik sorunlar başta olmak üzere, bürokratik, politik ve toplumsal pek çok sorunu vardır. Bu sorunların iyileştirilmesi durumunda öğretmenlik mesleğine karşı olumsuz tutuma sahip öğretmen adaylarının da tutumlarının değişeceği ve mesleğe daha istekle sarılacakları düşünülebilir.

KAYNAKLAR

- Celep, C., Bülbül, T., Tunç, B. (01-03 Eylül 1999). *Aday Öğretmenlerin Adanma Odakları*. VIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bilimsel Çalışmaları. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü.
- Çapa, Y., Çil, N. (2000). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı 18. 69-72.
- Dalgan, Z., (1998). *Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin İş Tatmini ve Öğretmen Tutumlarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı. İstanbul.
- Demirci, C. (1996). *Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilimleri Bölümü 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrencilere ait Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- ÖSYM (2001). *2001 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. ÖSYM: Ankara
- Özdemir, S., Yalın, H.İ. (1998). *Her Yönüyle Öğretmenlik Mesleği*. Nobel Yayıncılık: Ankara.

